

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm|| Maii Et Ivnii

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10258 - 10263

De S. Christina virgine mirabili.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77393)

VITA SANCTAE MEMORIAE CHRISTINAE
VIRGINIS, QUAM MIRABILEM VOCANT, EDITA A

F. Thoma Cantipratensi Dominicano: Quemadmodum habetur in exemplari MS. Idem autem testatur Dionysius Carthusianus, libro de 4. Nouissimis, articulo 50. ubi hunc Thomam vocat virum literatum, religiosum ac nobilem. Et si autem mihi necdum constet, qua die obiit hęc virgo, tamen ob multas rationes, quod fuerit cōtemporanea Marię Oegniacensis, quod eius, quanuis tacito nomine, in Pręfatione in vitam eiusdem Marię, vñ grauißimus Iacobus Vitriacensis faciat mentionem, quod fidedignissimum eius vita authorem habeat, quod multam vtilitatem eius cognitio possit lectori adferre, & ob alia quędam eam hoc loco collocare volui, certus me ea re gratificari pijs, qui eiusmodi lectione non mediocriter incitantur ad pietatem.

Stylum ferè totum mutauimus, & quędam reddidimus paraphrasticos.

PROLOGVS AVTHORIS.

Est in Vita
eius Pręfa-
tionc.

Veritas hu-
ius historie

Scripturi vitam memorabilis Christi virginis Christinę, id in ipso opusculi limine commemorandum putamus, quod venerabilis ille Iacobus Achonensis Episcopus, postea Romane Ecclesię Cardinalis, in vita beate Marię Oegniacensis, a se edita, his ferè verbis commemorat: Vidi aliam, (Christinam accipe) circa quam admirabiliter operatus est Dominus, ita vt cum diu iacuisset exanimis, ante quę corpus eius monumento conderetur, anima in corpus reuertente, reuixerit, atque à Domino obtinuerit, vt in hoc seculo viuens, Purgatoriũ pateretur. Itaq; multo tempore mirum in modum à Domino afflicta, quandoque se volutabat in igne, nonnunquam hyberno tempore in aqua cōgelata diu morabatur, interdum in mortuorum sepulcra ingredi cogebatur. Tandē verò, peracta pœnitentia, in tanta pace vixit, tãtamq; à Domino gratiam adepta est, vt crebrò raptā in spiritu, defunctorum animas vsq; in Purgatorium vel per Purgatorium absq; vlla sui lesione, & ad superna regna deduceret. Hęc quidem ille venerabilis Iacobus Episcopus de ea anno. taut: ego verò indignus frater ordinis Prędicatorum, ad Christi gloriam & lectoris ædificationem, vitam eius conscribendam suscepi, imperito quidem & inculto sermone, sed certa veritate, quam habeo ex aliorum relatione. Neq; temerè id dixerim, certa me commemoraturum, cum tot planè testes producere liceat in permultis, quę à me adferentur, quot tum in oppido Trudonensi rationis compotes esse potuere. Neque enim in angulis & latebris hęc gesta sunt, sed planè in luce & sub aspectu plurimorum: neque tam longa temporum spatia intercessere, vt ea potuerit obliuio abolere, & ab hominum memoria excludere, cum ab eius obitu vsque in præsens, non nisi octo anni fluxerint. Ea verò, quę nullus mortalium prater ipsam nõsse potuit, ab illis dici, qui se ea ex eius ore percepisse testati sunt. Certus autem sit, quisquis hęc legerit, ijs me testibus fidem adhibuisse, à quibus tam longè absuit fingendi libido, vt vitam potius ipsam prout fuerint, quàm à veritatis tramite deflexuri. Fatemur quidem, & res ipsa docet, ea, quę dicturi sumus, humanã ratione plerunque capi non posse, quippe quę pro naturę vsu & ordine fieri nequiuerint: nec tamen negari potest, possibile esse Deo prępotenti creatori: quanquã nec sic ego villo pacto ea scripturus fuerim, nisi me eius, quem dixi, reuerendissimi antistitis Iacobi, in maioribus testimonium confirmasset. Itaque opusculum hoc ita distinguere placuit, vt primo loco quemadmodum educata sit & nutrita, atque deinceps cetera, quę ab illo gesta sunt, vt ea certissima & indubitata relatiõne didicimus, explicemus.

VITAE

VITÆ HISTORIA.

De Christina patria & educatione. Cap. 1.

LTAQUE venerabilis Christi virgo Christina in oppido S. Trudonis in Hasbania honestis parentibus orta est: quibus est vita abeuntibus, illa cum duabus sororibus relicta est, ijs natu minor. Porro sorores illæ vitam suam religiose & pie instituere cupientes, ita inter se sua munia partita sunt, ut maxima natu vacaret precibus, media domus & rei familiaris haberet curam: postremo loco nata Christina, ad pascua euntia pecora custodiret. Quod illa, tametsi præ ceteris humiliter & abiecius videretur, libens suscepit: nec Christus ei suam adhibere consolationem distulit, interna suauitatis illi suppeditas gratiam, & secretorum

† aliàs pago qui Buisse. mü dicitur.

Diuinis cõ. solationib; & reuelati. onibus fo. uetur.

Esa. 24.

rum cælestium eam non raro consciam & participem reddens. Interim tamen illa mansit omnibus incognita, soli Deo tanto notior, quanto occultior ceteris. Vnde apud Esaiam gloriatur Dominus: Secretum meum mihi, secretum meum mihi. Est enim nimis verecundus amator Dominus Iesus.

Ut mortua fuerit. Cap. 2.

PORRÒ autem ab internis illis sanctæ contemplationis exercitijs vires corporis eius adeo debilitatæ sunt, ut vitam cum morte commutaret. Positum itaque in medio est corpus exanime, amicis & in primis sororibus eius acerbè lugentibus: deinde manè ad templum deportatum est: ubi cum pro anima eius Missæ sacrificium offerretur, subito sese commouente corpore in feretro, illa surrexit, & mox instar auiculæ sursum scandens, ad templi trabes vsque peruenit. Rei nouitate perterriti omnes, qui illic aderant, inde aufugerunt: sola soror natu maxima, non absque formidine, illic permansit. Sedit autem Christina immota, donec peractum esset sacrificium. Eo absoluto, sacerdote eam coniurante, coacta est descendere. Id verò quidam sic interpretantur, quòd purus & subtilis spiritus eius, ab humanorum corporum odore abhorruerit. Inde cum sororibus domum abiit, ciboque corpus refecit. Venerunt autem ad illam spirituales quidam amici illius, & quidnam vel vidisset, vel passa esset, ab ea percontati sunt.

Redit à morte ad vitam.

* specialen

Quemadmodum è corpore edueta, & in illud reducta fuerit.

Cap. 3.

TVM illa: Statim, inquit, ut è corpore excessi, animam meam exceperunt lucis ministri, Angeli Dei, deduxeruntque illam in locum quendam obscurum & horridum, animabus hominum refertum. Quæ verò tormenta eo in loco cõspexi, ea tam immania & acerba fuere, ut nullus possit sermone id explicare. Vidi illic non paucos vita functos, mihi, cum viuerent, non ignotos. Valdè autem miserata ego animas illas miserabiles, quærebam quis esset ille locus. Suspicebam enim tartarum esse. Responderunt mihi duces mei, locum esse Purgatorij, ubi peccatores, quos in vita quidem peccasse poenituisset, sed non satis, scelerum suorum meritis poenas darent. Inde perduxerunt me ad inferorum supplicia, in quibus itidem agnoui quosdam, mihi olim in vita notos. Postea verò translata sum in paradysum vsque ad thronum diuinæ maiestatis: ubi cum viderem gratulantem mihi Dominum, vltra omnem modum lætabar, quòd arbitrarer illic me deinceps cum Domino in omnem aternitatem permansturam. At ille mox respondens desiderio meo: Reuerà, inquit, dulcissima filia hinc mecum eris: sed nunc, utrum è duobus malis, optionem tibi facio, vel aternum hic nunc apud me permanere, vel redire ad terras, ibique in mortali corpore absque illius detrimento poenas perferre, ijsque omnes illas animas, quas in locis Purgatorij miserabaris, liberare & eripere: efficereque ut homines adhuc in corpore manentes, tuæ poenitentia & vitæ exemplis ad me conuersi, à suis facinoribus abstineant & respiscant: peccatisque omnibus, ad me tandem multis aucta meritotum cumulis reuertant. Ego verò absque vlla cunctatione, sub conditione mihi proposita dixi me velle ad corpus redire.

Poenæ Purgatorij.

Habes ex. plu. eximia. charitatis.

Ffff

Et pius

Et pius Dominus, gratulans quòd me promptam obtuliffem, iubet animam suo corpori restitui. Qua in re exequèda admirari licet beatorum spirituum incredibilem ce-
leritatè. Ea enim hora, cum in Missæ sacrificio, quod pro me fiebat, diceretur primò,
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi &c. anima mea sistebatur coram throno diuinæ
maiestatis: cumq; tertio id repeteretur, illi me corpori reddidè. Ita se habet & excel-
sus meus è vita, & ad vitam reditio. Propter hominum correctionem & emendatio-
nem ad corpus reuocata sum. Itaq; deinceps oro, ne vos perturbent ea, quæ visuri estis
in me. Excedent enim mentis humanæ captum, quæ Domino volète fient in me: nec
talia inter mortales quandoq; comperta sunt. His auditis, admirati sunt amici eius, &
non absque stupore, quæ futura essent, præstolabantur.

*Vt à cognatis capta, à Domino verò liberata, suo lacte virgineo se
sustentàrit. Cap. 4.*

Ferre nò po-
est homi-
num con-
uictum.

Cœpit deinde hominum conuictum & conspectum incredibili cum horrore fu-
gere, & ad loca deserta, in arbores, ad turrium & templorum, aut aliarum rerum
excelsarum fastigia confugere. Id eius amici conspicati, quòd putarent eam à malis da-
monibus occupatam, tandem multo labore compræhensam, in vincula ferrea conie-
cerunt. Vbi cum multas molestias, præsertim ex hominum odore, multamq; penuriam
pateretur, nocte quadam diuinitus adiuta, vinculis & compedibus dissolutis euasit, fu-
gitq; in remotam * solitudinem, instar auium illuc degens in arboribus: cumque egeret
alimento, (neque enim quanuis subtilissimum corpus eius cibo carere potuit) dirissi-
maq; fame cruciaretur, nullo pacto ad hominum conuictum redire voluit, sed sola cù
Domino manere in desertis locis. Itaque preces Domino offerens, suppliciter eum
rogauit, vt ipsius angustias & necessitatem benignissimæ misericordiæ suæ oculis respi-
ceret. Vix præcædi finè fecit, cum ecce ad se oculos reflectens, videt ex aridis mammil-
lis virginis pectoris sui contra ipsa naturæ iura lac distillare. Mira profectò res, & præ-
rerquam in singulari & incomparabili Christi Domini virginea matre, cunctis secu-
lis inaudita. Illum igitur lacteum liquorem alimenti loco sumens, ad nouem hebdo-
mas suo se lacte sustentauit. Rursus autem à suis quaesita, reperta & capta est, & vt
prius, vinculis ferreis conficta, sed frustra.

* remotas
syluas.

Virgo suo
se lacte alit.

Vt per Mosam nihil læsa transferit. Cap. 5.

Per fluuiū
illæsa pene-
trat.

Liberata enim iterum à Domino, venit Leodium: vbi sacrosanctas immaculati A-
gni Paschalis carnes esuriens, supplex rogauit sancti Christophori sacerdotem, vt
ipsam multis angoribus correptam, sacra communione muniret. Promisit ille qui-
dem se id facturum, sed addidit, necdum intra horam expedire se posse. Illa morā non
ferens, ad alterius ecclesiæ sacerdotem se contulit, petijtq; ab illo similiter venerabile
corpus Domini Iesu. Is verò absque mora eius precibus se accommodans, illi satisfe-
cit. Et ecce repente quodam impetu incitata, extra urbem aufugit. Miratur presbyter,
& vnà cum S. Christophori sacerdote fugientem insequitur vsq; ad ipsas Mosæ flumi-
nis ripas. Cumq; sperarent illam se ad obuias lati fluminis vndas comprehensuros, cū
multo stupore cernunt sceminam vero & naturali corpore, haud aliter atq; phanta-
stico, profundos penetrare gurgites, & in vltiorem ripam absq; villo sui detrimento
euadere.

Vt igne se mirabiliter cruciàrit. Cap. 6.

Nota lector
& cogita
Deū mirabi-
lem in san-
ctis suis.

Tvm verò cœpit illa exercere, quorum causā à Domino remissa fuerat. Ingredie-
batur in arduos clibanos, coquendis panibus præparatos, & illis incendijs haud
secus, atq; aliquis è nobis, cruciatur, ita vt præ angustia & dolore horrendos ederet
clamores. Postquam autem inde egressa fuit, vestigium nullum alicuius vstionis in e-
ius corpore visibatur. Quando ad manum non erant eiusmodi furpi, in hominum
adibus, iactabat se in copiosos ignes, vel pedes tantum aut manus immittebat, tandiū
illic tenens, vt nisi diuino esset seruata miraculo, non potuerint non in cineres redigi.
Interdum deponebat se in cacabos plenos bullientis aquæ vsque ad mammillas, vel si
non essent profundi satis cacabi, vsq; ad renes, membra illa, quæ in aquam eiusmodi
mergere non poterat, aqua feruente perfundens. Etsi autem præ dolore instar parturi-
entis, clamaret, at tamen detrimento nihil in egredientis corpore apparebat.

Vt

Vt in aquis egelidis se affligerit. Cap. 7.

Sub aquis Mosæ fluminis hyberno tempore, cum rigerent omnia gelu, crebro & diu morabatur, sex & eo amplius diebus in eis perdurans. Accedente autem ad fluvium sacerdote, qui eius gerebat curam, eamque per Christi nomen adiurante, cogebatur inde exire. Solebat etiam hyeme sub molèdini rota erecta stare, ita ut aqua, vertente se rota, in medium verticem & totum corpus eius dilaberetur. Interdum in aquis natans, simul cum illis ferebatur in rotam, atque ita horrendum in modum circumacta cum ipsa rota, membris omnibus mansit incolumis.

Vt in rotis & patibulis se torserit. Cap. 8.

In rotis etiam, quibus pirate plerumque puniri solebant, instar eorum, qui illis excarnificantur, contorquebat brachia & crura sua: nec tamen, postquam ab illis descendit, vlla in membris eius contritio vel fractura visibatur. Nonnunquam in patibulo inter fures ab illo pendentes se suspendebat ad vnum aut alterum diem: sæpe in monumenta mortuorum ingrediebatur, lugens illic hominum peccata.

Vt spinis & vepribus, à canibus agitata, se laceraret. Cap. 9.

Surgebat quandoque medijs noctibus, & totius oppidi Trudonensis canes in se conscitans, ante illos ipsam insectans instar fera cuiusdam cursitabat: sicque per devia & per densos vepres & spineta agitata, ad eum ab illis compungebatur & lacerabatur, ut nulla corporis eius pars vulneris esset experta: & tamen multo fuso sanguine, nulla plagarum aut vulnerum vestigia conspiciantur in eius corpore. Aliàs ipsa se sua spore spinis & sentibus compungebat, ut toto corpore sanguine perfusa videretur. Multis id non raro cernentibus, magna fuit admirationi, unde tanta sanguinis copia in vno corpore abundaret. Nam præter has sanguinis profusiones, sæpissimè permultum sibi sanguinis venæ sectione detrahebat.

Mirè laceratur spinis, nec vlla tamen cernitur vulnerum vestigia.

De corporis eius subtilitate & agilitate, & inter orandum quid ei acciderit. Cap. 10.

Corpus eius tanta erat subtilitatis, agilitatis & leuitatis, ut in arduis & excelsis ambularet, & instar passeris à tenuissimis arborum ramusculis penderet. Preces Domino oblatura, ad arborum, vel turriū, aut aliarum rerum sublimium fastigia se recipere cogebatur, ut illic ab omnibus femora, spiritus sui requie potiretur. Inter orandum autem, cum mens eius esset diuinæ contemplationi intenta, instar liquefcentis ceræ omnia eius membra in globi cuiusdam formam conuoluebantur, ita ut corpus eius planè sphericum cerneretur. Illa autem spiritus ebrietate se remittente, & sensibus suas sedes suaque in membris loca repetentibus, in ericij speciem conglobatum corpus, ad pristinam redibat formam, membraque extendebantur, quæ in formis cuiusdam materiam congeriem præ se paulò antè ferebant. Sæpe quoque visa est in palis sepium erecta stare, & psalmos depromere. Molestissimum enim illi erat, immundam humum contingere.

Toto corpore liquefuit, dum vacat contemplationi.

De tibia eius confracta, & ut rursus capta, rursus diuinitus erepta sit. Cap. 11.

At verò sorores & cognati eius miro afficiebantur pudore, quod propter eius modum diuinitas, homines eam putarent plenam malo dæmone. Itaque non minus improbum, quam robustum virum precio conducere, ut eam persequeretur, & captam ferreis nexibus implicaret. Fecit nequam ille, quod iustus erat: persequeretur per deserta loca fugientem, sed cum manibus eam comprehendere non posset, tandem tibiam eius claua confregit. Ducta est igitur domum, & à fororibus chirurgus accitus, qui tibiam eius curaret. Ea causa missa est Leodium, curru eam vehente. Sed cum chirurgus ille non ignoraret, quanta esset vis & robur spiritus eius, eam in cellario quodam omni ex parte murato, vinculis fortiter colligatam, & ad columnam religatam, obseratis ostijs, inclusit. Stringente autem illo tibiam fascijs suis, & opportunis remedijs fouente, postquam ab ea recessit, illa quicquid ab eo fomentum adhibitum fuisset, abstrahere.

Tibia eius confingitur.

Reiecit chirurgus cataracta plasmata.

A Domino curatur. **2. Cor. 3.** frahebat, indignum planè censens alium suis vulneribus adhibere medicum, præter saluatorem nostrum Dominum Iesum Christum. Nec fuit frustra spes eius. Quadam enim nocte, irruente in illam spiritu Domini, solutis vinculis, quibus constricta erat, curato vulnere tibiæ, obambulabat per cellarium tripudians, laudansq; & benedicens illum, cui vni & viuere & mori constituisset. Sentiens autem spiritum suum septis cellarij coarctari, arrepto saxo è cellarij pavimento, multa vi perfregit murum: & quem admodùm arcus quanto fortius tenditur, tanto validiùs à se vibrat sagittam: ira spiritus eius, plùs quàm pat erat, pressus, (vbi enim Domini spiritus, ibi libertas) cum ipsa mole corporea carnis, perinde vt volucres, per aëra volitasse fertur.

Vt oleo ab eius vberè manante, à cognatis dimissa sit. Cap. 12.

A T nec sic tamen sorores & cognati eius, ab eius insectatione desistere voluerunt. Vbi enim reuertentem illam comprehendere potèrè, iterum vinculis fortiter constringerunt, & haud secus atque canem, exiguo pane & aqua eam sustentarunt. Et Christus quidem, vt eximia in ea suæ virtutis miracula declararet, ad tempus passus est eam vinci & affligi. Itaque duritia ligni illius, ad quod religata erat, nates eius attrita sunt, & humeri computrescebant: quo factum est, vt præ dolore illum ipsum panem suum edere non posset. Nullo verò eius vicem miserante, mirificè illius misertus est pijsissimus Dominus Iesus, effecitque in ea in signe miraculum, cunctis superioribus seculis inauditum. Nam ex virginèis eius vberibus oleum manare cœpit. Quod illa tum pro condimento siccipanis, tum pro vnguento vsurpans, partim fami remedium adferebat, partim putrescentiæ vulnera perungebat. Id verò posteaquam eius sorores & consanguinei vidèrè, sibi à lachrymis temperare non potuerunt, nec deinceps aucti diuinæ voluntati in Christianæ miraculis reluctari, eam à vinculis absoluerunt, & cum flexis genibus ob illatas iniurias veniam petiissent, suæ illam libertati permisèrè.

Vt precibus religiosorum hominum nonnihil eius vita temperata sit.

Cap. 13.

I Lla igitur hac freta libertate, quantum licuit & libuit, pro hominum peccatis à se ipsa pœnas repositabat ita, vt iam suprà dictum est. Sed cum multi desiderio videndi in illa admiranda Dei opera, à propinquis & longinquis regionibus quotidie aduentarent, homines religiosi vtriusq; sexus, in S. Trudonis oppido degentes, veriti ne quæ in illa diuinitus fiebant, humanæ mentis captum excederent, materiamque præberent carnalibus hominibus opera Dei malignè interpretandi, ea præsertim, quòd hominum conuictum fugiens, instar auis ardua loca peteret, & in aquis piscium more diu maneret: sedulis precibus egerunt apud Dominum, vt miracula potentia suæ in Christiana ad communem hominum consuetudinem moderaretur. Nec verò spreuit Deus pias preces & lachrymas seruorum suorum. Quodam enim die, spiritu vehementissimè eam impellente, ad ecclesiam pagi Vuellenfis confugiens, cum cerneret apertum sacri baptismatis fontem, illi se totam immerisit. Inde verò fertur id assecuta, vt eius viuendi ratio deinceps esset temperatior & accommodatior ad hominum consuetudinem, moderatiusque se gereret, possetque commodiùs ferre & odores & conuictum aliorum.

Vt spiritus eam compulerit eleemosynas emendicare: & quàm gratum sit Deo præstare eleemosynas. Cap. 14.

P Ræstantissimum Dominici corporis & sanguinis sacramentum crebrò, maxime. que Dominicis diebus, cum multa deuotione percipiebat, ex eoque, vt ipsa ait, & corporis robur, & ingentem spiritus lætitiã capiebat. Nihil autem eorum, quæ propria illius erant, & Christi causa reliquerat, quæve hæreditario iure ad ipsam deuolui oporteret vel essent deuoluta, in suos vsus cõuèrtere potuit: sed in eum sumebat ea, quæ quotidie ostiatim emendicasset, vt eorum peccata portaret, quorum eleemosynis alebatur. Dicebat verò, ea causa diuinitus se compelli ad sceleratorum hominum perendas eleemosynas, vt ij per eas ad peccati horrorem & ad agenda pœnitentiã perducerentur: addès etiam, nulla re magis Deum flecti ad misericordiam erga peccatores, quàm si illi sint benigni & misericordes erga proximos. Nec vnquam sanè misericordia, nunquam benignitas aliò, quàm ad bonum finem & felicem obitum perducere po.

Sapè Eucharistiam accipit.

Peccatoribus quid præcipuè Deum conciliet.

re potuit hominē. Possimus id exempli causa quodā Christianæ experimento vel testimonio confirmare. Die quodam intolerabili sibi vexata, Deo eam infligante, ad mensam cuiusdam sceleratissimi hominis splendide apparatus accurrit, potum ab illo petens. Ille præter morem suum insolita humanitate permotus, vinum ei obtulit, vnde illa parum bibit. Ea causa contra omnium opinionem, qui virum nouerant, Christina affirmavit eum in morte ad pœnitentiæ & contritionis gratiam peruenisse.

Quid pertulerit vescens flagitiosorum hominum elemosynis. Cap. 15.

Hæc ergo, vt diximus, illi ratio fuit, quam obrem sceleratorum hominum, vti diuinitus cogebatur, elemosynas emendicaret. Sed cum aliquid è rebus malè paratis acciperet elemosynæ nomine, eoque vesceretur, videbatur sibi ranarum aut bufonum viscera, aut serpentum intestina glutire. Itaque eiusmodi cibos edens, instar parturientis clamitabat, dicens: O pie Iesu, quid ita mecum agis? Cur adeò me excrucias? tundensq; pectus & corpus, aiebat: O misera anima, quidnam appetis? Cur isthæc horrida concupiscis? quid his sordibus vesceris? Hunc in modum illa torquebatur, cum cibos sumeret ab illis, qui per vim aut fraudem illos rapuissent. Nec minùs tamen cruciabatur, si ab sceleratis peccatoribus aliquid petijset, nec impetrasset. Accidit quædamque, vt petenti quippiam homo impius dare nolleret. At illa vi ab eo tollens, dixit: Etsi impraesentiarum dare non vis, tamen postea tibi ablatum non dolebis: & tunc proderit tibi, quod iam non prodest. Cum illi deesset manica in veste, vel capitium in pallio, si quis ei veniret obuiam, à quo, spiritu eam intus admonente, ea accipere deberet, primo rogabat illum: & si daret ille, agebat gratias: sin minùs, auferebat etiam recusanti, & ad suas vestes assuebat. Nec erubescibat, si ad vnâ tunicam dispares vel diuersi coloris manicas haberet. Vestes autem eius erant tunica alba, & pallium album, tegens totum corpus vsq; ad talos, non alijs ferè confutum filis, nisi arboris tiliæ cortice, aut salicum viminibus, aut ligneis ijsq; paruis hastulis. Calceis non utebatur, quibusuis temporibus indiscriminatim nudis pedibus incedens. Epularum loco habebat escas viles & abiectas & scutellarum purgamenta. Aquam appositam bibebat, panemq; fursureum nimisq; durum, sed aqua maceratum edebat: ijsq; post biduana, plerunq; etiam triduanâ ieiunia vesceretur.

Hæc fecit sanctissima Virgo non aliqua temeritate, sed Deo illâ cogente, haud dubie in salute illorū, quibus ea eripiebat.

Vt luxerit eorum causa, quos didicit damnatos: vtq; miro affecta sit gaudio propter eos, quos nouit ad cælos abiisse. Cap. 16.

Honores summo perè fugiebat & gloriam, dicebatq; eorum causa apud inferos & in locis Purgatorijs illos grauissimè cruciari, qui veritatis in hac vita à Christo notitiam acceperant. Porrò semper ferè tanquam mœrens & lugens ibat cogitabundus: quippe cui Deus quotidie morientium vel ad salutem, vel ad perditionem, merita reuelaret. Si quis intra oppidum vita functus esset, quem illa apud inferos damnatum spiritu cognosceret, fundebat lacrymas, affligebat sese, torquebat eum multo cruciatu brachia sua & digitos, perinde ac si sine ossibus essent flexiles. Erat verò dolor eius intolerabilis cunctis illam cernentibus, vt nulla quauis adamantina pectora eum abfuerunt multa sui contritione & compunctione sustinere possent. Illorum autem nomine, qui ibant ad vitam sempiternam, ineffabili exultatione & tripudio afficiebatur, ita vt sine summa admiratione tanta eius iucunditas videri non posset. Atque illi, qui spiritus eius virtutem nouerant, facile animaduertere potuerunt ex eius tum gaudio, tum mœrore, quis in eo oppido morientibus esset ad futurum.

Pœnæ ambitioforum

Illâ sanè libentissimè atque officiosissimè è vita migraturis aderat, adhortans eos ad faciendam peccatorum confessionem & fructus pœnitentiæ, ad concipiendam spem vitæ beatæ, ad vitandos summo cum horrore astantis gehennæ cruciatus. Neque id Christianis duntaxat, sed etiam Iudæis, quorum erat eo in loco ingens numerus, mirabili commiseratione & sollicitudine præstabat. Dicebat verò Christi summam esse misericordiam in eos, qui ad ipsum conuerti vellent, eumq; valdè inuitum in hominū peccata animaduertere: & propemodum dolore affici eum, quoties ad id hominum sceleribus adigeretur: porrò accuratè eum occasiones inquirere miseris salutem conferendi, eosq; saluos faciendi. Hac autem illa de Christo dicente, mira oris gratia perfundebatur. Reserebat etiam locum esse vicinum inferis, in quo illi ex diuinæ maiestatis decreto punirentur, qui immanium scelerum rei, sub vitæ finem se peccasse do-

* deest opinor finis. Adest liber ter mortuaris.

luisent, & ita cum cordis contritione obijissent. Eum autem locum propter cruciamē torum immanitatem nihil ab inferni supplicij discrepare aiebat, nisi quod ij, qui illo continerentur, spe veniæ respirarēt. Ijs verò ex carnificādis dæmones præesse ferebat, qui tanto maiori crudelitate in eos sauirent, quanto se scirent breuiora ad illos exercu- cianos tempora habituros.

Vt claruerit spiritu Prophetiæ. Cap. 17.

Spiritu Prophetiæ præditam illam fuisse, non vno modo doceri potest. Præmonuit, multos, vt suæ salutis consulerent: multos de occultis sceleribus secretò obiurgauit, ijsq; agenda pœnitentiæ author fuit. Confligente Brabantia Duce cum hostibus suis, quæ fuit pugna miserabilis, cæcis permultis, illa haud secus atq; solent parturientes, clamat, dicens: Eheu eheu, video aëra gladijs & sanguine plenum. Properate sorores, properate, preces fundite ad Dominum, stillent lachrymas oculi vestri, ne contineat Dominus in ira sua misericordias suas. Cuidam etiam sanctimoniali in eodem monasterio S. Catharinae, dicebat: Festina filia, properet te conferre ad deprecandum Dominum pro patre tuo, qui in præsentissimo iam salutis suæ periculo versatur.

Videt pug-
nā spiritu,
procul ab-
sens corpo-
re.

Vt cuiusdam sanctimonialis apostasiam prædixerit. Cap. 18.

ERat in illo monasterio sanctimonialis quædam, quæ fugam meditabatur. De ea igitur ita dixit Christina: O vas inane, huic monasterio magno dedecori & offendiculo futurum. Non multum inde temporis intercessit, & vt Christina dixerat, illa à monasterio aufugit, monasterioque sua incontinentia magno probro & scandalo fuit. At tamen respuit, & monasterio se ad agenda pœnitentiam reddere voluit: sed cum ea in re sanctimoniales supra modum difficiles & inexorabiles se præberēt, Christina eas reprehendit dicens: Tametsi vos non magnipenditis perditionem eius, at tamen non paruo illius anima Christo constitit, qui eius causa fudit sanguinem suum, & mortem perpeffus est. Nec destitit hunc in modum instare apud eas, donec pœnitentiam illam rursus in suam sodalitatem admitterent.

Respicit
sanctimo-
nialis, quæ
fugerat ex
monasterio

Vt precibus suis nobilem quendam peregrè profectum religionis ergò, seruauit. Cap. 19.

Vir quidam nobilis ad sepulcrum Christi visitandum peregrè profectus est. Eius vxor orauit & adiurauit Christinam, vt eum suis precibus saluum & incolumem ad suos reduceret. Fuit quidem molesta Christina illa nobilis foemina obstatio, at tamen multas pro eius marito preces Domino obtulit, multos labores suscepit, effecitq; vt ille sanus domum rediret. Dixit autem vxori eius quasi sub stomachando: Ecce inopportunitate obstationis tuæ compulsus, sanum tibi restitui maritum tuum: sed noueris tamen non diu te illius præsentia fruituram. Dixit illa, & res ipsa vera illam dixisse declarauit, non diu post ab hac luce subtracto nobili illo viro, & vxore cum liberis in mœrore multo derelicta.

Prædicit o-
bitū cuius-
dā nobilis.

Vt Hierosolymam captum iri prædixerit. Cap. 20.

Longè etiam antè prædixit terram sanctam & Hierosolymam in impiorum Sarcenorum ditionem redactum iri. Quo autem die à Saladino Aegypti Sulthano capta fuit Hierusalem cum sepulcro & Cruce Christi, illa in castro Loënenfium constituta, spiritu cognouit rem gestam: cumque multum exultaret, ab ijs, qui aderant, rogata vt eius lætitiæ causam exponeret: Iure, inquit, exulto: nam & Christus Dominus cum Angelis suis exultans, occasione præbuit, qua magna possit hominum copia salua fieri. Illis rursus sciscitantibus, quænam esset hæc occasio, respondit: Noueritis terram sanctam hodiè venisse in manus hominum impiorum, atque hac re magnam salutis oblatam occasionem. Christus enim pro illata ipsi contumeliâ dignum censuit, vt terra illa hac ignominia afficiatur, quanuis ipsius passione sanctificata, at tamen in fine mundi cum ipso mundo peritura: quando illius recuperandæ causâ animæ semper victuræ, eiusque sanguine redemptæ, ab iniquitate ad iustitiæ studium conuertentur, fundentque homines sanguinem suum, & quandam morti Saluatoris vicem cum multa deuotione rependent. His dictis, mirabantur omnes, & quidam annorârunt tempus.

Hierusalē
capitur à Sa-
ladino Sul-
thano.

Vt

Vt magnam famem venturam prophetauerit. Cap. 21.

FAmem illam ingentem, quæ incidit in annum à Christo nato millesimum ducentiesimum septuagesimum, longè antè futuram prædixit: & per multa talia prophetice pronunciauit, quæ iam partim completa sunt, partim complenda credimus. Fuit autem valdè familiaris monialibus S. Catharinæ extra oppidum Trudonense: cum quibus aliquando de Christo colloquens, præter expectationem omnium rapiebatur spiritu, corpusque eius instar ludentium puerorum tanta celeritate in orbem crebrò vertebatur, vt nulla possent in illo membra discerni. Cumque id diù durasset, tandem quasi vltra ferre non sustinens eam corporis agitationem, membris omnibus quiescebat: & ecce inter guttur & pectus eius audiebatur melodia quædam admirabilis, quam nemo mortalium vel capere posset, vel vlla industria & arte imitari. Audiebatur quidem musicus, concentus sed verba melodiæ, si tamen verba dici queant, modo quodam incomprehensibili exprimebantur. Nulla enim vel de ore vel naribus eius vox aut spiritus proficiscebatur: sed solummodò inter pectus & guttur angelica melodia resonabat, interim membris omnibus quiescentibus, & ipsis quoque oculorum palpebris clausis, haud secus atque dormientibus. Deinde post aliqua temporis spatia, ad se non nihil reuersa, quasi ebria, & verè ebria, sed nõ à vino, exurgens clamabat: Adducite ad me sorores omnes, vt summæ benignitatis Dominum Iesum in eius mirabilibus collaudemus. Ignorabant autem sorores illæ, quid Christina fecisset & dixisset. Mox vndique aduolantibus sanctimonialibus, (multum enim delectabantur Christinæ consolatione) illa inchoabat, Te Deum laudamus: cæterisque prosequentibus, totum illud canticum absoluebat. Inde iam planè sibi reddita, vt audiuit ex alijs, quid egisset, & vt sanctimoniales ad Christum laudandum inuirasset, præ verecundia aufugit, fatuam se simulans. Quòd si vi aliqua detineretur, immodico dolore tabescebat.

Fames in-
gens.

Admirabi-
lis melodia
auditur in
ca.

*Quemadmodum mundo exprobravit, quòd creatorem suum non
coleret. Cap. 22.*

Nonnunquam ad se reuersa ab huiusmodi mētis ecstasi, cum multo cordis dolore dicere solebat: O miserum & miserabilem mundum, nõ agnoscentem opificem & creatorem suum. Cur illi non seruis, ò miser? Cur longanimitatis eius patientiam vsque ad eò parumpendis & negligis? Eius immensam bonitatem si perspectam haberes, etiam si alius quispiam mundum retrahere te vellet, non posses tamen eò adduci, vt illum non amares. Sed ò te miserum, qui te auertisti ab illo, qui oculos clausisti, nec vis videre & intelligere. Sub his verbis tanquam parturiens contorquebat membra sua, volutabaturque humi, cum ingenti ciulatu identidè repetens, Cur miser unde non cognoscis creatorem tuum?

Mundi erga
suum crea-
torè ingra-
titudò.

Vt suis relictijs, ad castrum Loën venerit. Cap. 23.

Posthac è domo & cognatione sua exiens, ad castrum quoddam Germaniæ cõterminum, quod Loën vocant, peruenit, ibique apud inclusam Iueram, eximia pietate conspicuam, nouem mansit annis. quo tempore mira per eam operatus est Dominus. Ex illa autem inclusa multa ego didici ex ijs, quæ de Christina scribenda suscepi: ad quam ego ea causa ex longinquis Galliarum partibus profectus sum.

Vt diuinitus edocta, scripturas diuinas intellexerit. Cap. 24.

EO igitur in loco Christina noctibus intererat precibus nocturnis, quas Matutinas vocant. Cunctis autem ab ecclesia recedentibus, illa obseratis ianuis per templum ambulans, tantæ suauitatis promebat melodias, vt angelicæ potius, quàm humanæ, viderentur. Omnium enim musicorum instrumentorum harmoniam, mortaliū omnium voces ille cantus vincebat, tametsi longè impar erat illi Melodiæ longè suauissimæ, quæ illa mente excedente, inter guttur & pectus eius sentiebatur. Erat autem

Suauissi-
mas promit
melodias,
haud dubie
spiritalis.

Ffff +

Can.

Docta diuini.

Cantus ille Latinus, rhythmis quibusdam tinnulis aut dictionibus inter se pulchrè consonantibus ornatus. Intelligebat autem illa scripturæ diuinæ Latinas dictiones, sensum quoque & mentem illius plenissimè assècura, licet nunquam didicerit literas, immò illarum planè rudis esset. Quæstiones etiam sacræ scripturæ obscurissimas, spiritalibus quibusdam amicis ipsam rogantibus, luculenter admodum explicabat: sed id tamen faciebat prorsus inuita, & quidem rarissimè, dicens, scripturas diuinas interpretari Clericorum esse, non suum. Porrò Clerum & in primis sacerdotes, propter eximium erga Christum amorem, miro studio colebat ac venerabatur, licet ediuersò multas ipsa ab illis iniurias pateretur. Sacerdotes peccantes, item quæ alios è Clero, secretius & cum mira reuerentia haud secus atque patres suos comiter admonebat, darent operam, ne sanctum Christi nomen propter ipsorum peccata, in populo conuulcia afficeretur.

Reuerentia erga Cleru.

Quantoperè eam obseruauit Ludouicus Comes. Cap. 25.

Prodit proditorem.

Prodit proditorem.

Prodit proditorem.

Non planè despuit hic Comes, qui Christu in Christina veneratur.

Non planè despuit hic Comes, qui Christu in Christina veneratur.

Non planè despuit hic Comes, qui Christu in Christina veneratur.

Non planè despuit hic Comes, qui Christu in Christina veneratur.

Non planè despuit hic Comes, qui Christu in Christina veneratur.

Non planè despuit hic Comes, qui Christu in Christina veneratur.

Non planè despuit hic Comes, qui Christu in Christina veneratur.

Non planè despuit hic Comes, qui Christu in Christina veneratur.

Non planè despuit hic Comes, qui Christu in Christina veneratur.

Non planè despuit hic Comes, qui Christu in Christina veneratur.

Non planè despuit hic Comes, qui Christu in Christina veneratur.

Non planè despuit hic Comes, qui Christu in Christina veneratur.

Non planè despuit hic Comes, qui Christu in Christina veneratur.

Non planè despuit hic Comes, qui Christu in Christina veneratur.

Non planè despuit hic Comes, qui Christu in Christina veneratur.

Non planè despuit hic Comes, qui Christu in Christina veneratur.

Non planè despuit hic Comes, qui Christu in Christina veneratur.

Non planè despuit hic Comes, qui Christu in Christina veneratur.

Non planè despuit hic Comes, qui Christu in Christina veneratur.

Non planè despuit hic Comes, qui Christu in Christina veneratur.

Non planè despuit hic Comes, qui Christu in Christina veneratur.

Non planè despuit hic Comes, qui Christu in Christina veneratur.

Non planè despuit hic Comes, qui Christu in Christina veneratur.

Non planè despuit hic Comes, qui Christu in Christina veneratur.

Non planè despuit hic Comes, qui Christu in Christina veneratur.

Non planè despuit hic Comes, qui Christu in Christina veneratur.

Non planè despuit hic Comes, qui Christu in Christina veneratur.

Comes Loënsis Ludouicus, multa nobilitate illustris, ubi eius sanctitatem fama vulgante cognouit, ex animo eam cœpit diligere, eiusque colloquijs & consilijs synceriter sese accommodare. Vbiq; illam vidisset, assurgebat & occurrebat ei, matremque appellabat. Si quid autem Comes ille vel contra ius fasque, vel aduersum Christi ecclesiam aut eius ministros designasset, eius vicem haud aliter atq; mater filij dolebat, eumque in suo castro accedens, materna fiducia obiurgabat, inperabatq; ab illo, quicquid ex iustitiæ præscripto eum satisfactionis loco præstare oporteret. Die quodam illo in ecclesia atrio procumbente, cum esset multo stipatus milite, Christi na superueniens, clam ad eius caput se inclinauit. Illo verò & corpus & oculos sustolente, mira oris gratia dixit: O quam speciosus es Domine. Id autem milites audientes, dicebant Comiti: Audisne domine, ut te hæc sancta prædiceret? At Comes: Ego verò, inquit, noui, quem laudet illa. Non me, sed cælestem & immortalem Dominum laudat, à quo pulchritudo omnis proficiscitur, quique est omnium pulcherrimus. Tū illa: Verum, inquit, dixisti. Tu igitur quare illum non diligis? Idem Comes quandoque æstiuo tempore hora meridiana in castro suo Loënsi, quod iam euersum est, cū Limburgensi Duce & alio quodam Comite colloquebatur. Ad illos igitur intrepida accurrens Christina, magna voce dixit Comiti Ludouico: O te miserum: cum quibus iam misces colloquia? En amicum se simulat, qui hostili animo tuæ proditionem meditatur. His verbis proditor ille perterrefactus, ad horam conticuit, remq; ut erat, verbis dissimulans, postea vera dixisse Christinam factò declarauit.

Vt se gesserit erga Comitem illum vita functum. Cap. 26.

Non planè despuit hic Comes, qui Christu in Christina veneratur.

Non planè despuit hic Comes, qui Christu in Christina veneratur.

Non planè despuit hic Comes, qui Christu in Christina veneratur.

Non planè despuit hic Comes, qui Christu in Christina veneratur.

Non planè despuit hic Comes, qui Christu in Christina veneratur.

Non planè despuit hic Comes, qui Christu in Christina veneratur.

Non planè despuit hic Comes, qui Christu in Christina veneratur.

Non planè despuit hic Comes, qui Christu in Christina veneratur.

Non planè despuit hic Comes, qui Christu in Christina veneratur.

Non planè despuit hic Comes, qui Christu in Christina veneratur.

Non planè despuit hic Comes, qui Christu in Christina veneratur.

Non planè despuit hic Comes, qui Christu in Christina veneratur.

Non planè despuit hic Comes, qui Christu in Christina veneratur.

Non planè despuit hic Comes, qui Christu in Christina veneratur.

Non planè despuit hic Comes, qui Christu in Christina veneratur.

Non planè despuit hic Comes, qui Christu in Christina veneratur.

Non planè despuit hic Comes, qui Christu in Christina veneratur.

Non planè despuit hic Comes, qui Christu in Christina veneratur.

Non planè despuit hic Comes, qui Christu in Christina veneratur.

Non planè despuit hic Comes, qui Christu in Christina veneratur.

Non planè despuit hic Comes, qui Christu in Christina veneratur.

Non planè despuit hic Comes, qui Christu in Christina veneratur.

Non planè despuit hic Comes, qui Christu in Christina veneratur.

Non planè despuit hic Comes, qui Christu in Christina veneratur.

Non planè despuit hic Comes, qui Christu in Christina veneratur.

Non planè despuit hic Comes, qui Christu in Christina veneratur.

Non planè despuit hic Comes, qui Christu in Christina veneratur.

Cum autem idem Comes ageret in extremis, Christinam ad se acciuit, eamque obnixè rogauit, ut apud ipsum donec spiritum redderet, permaneret. Annuente illa, pius Comes omnes, qui in cubiculo erant, iussit secedere, solam Christinam apud se retinens. Postquam omnes exierant, virtute qua potuit, erexit se, & suppliciter ad pedes Christinæ se abiciens corpore toto, omnia peccata sua, quæ ab anno ætatis vndecimo vsque in diem illum perpetrasset, cum multo lachrymarum imbri recitauit: non quòd ab illa vellet absolutionem petere, quam sciebat illam impendere non posse: sed ut amplius hæc re illam ad orandum pro se permoueret. Deinde iussit omnes suos vocari in cubiculum, & ex Christinæ consilio rebus suis dispositis, defunctus est. Vidit autem Christina animam eius in Purgatorium perducì, acerrimis pœnis excruciantiam. At pia femina eius vicem non mediocriter miserata, obtinuit à Domino, ut posset illius animæ pœnas partim in se recipere. Apparenti autem illi post obitum suum, ut ab ea opem peteret, Christina dixit: Agè, abscede hinc, & ex diuinæ sententiæ præscripto pœnas luito. Ego verò à meo corpore pœnas exactura, dimidiam Purgatorij tui partem in me recipio. Videre tum licebat Christinam non breui tempore nocturnis horis modò flammaram incendijs, modò frigoris algoribus cruciari, pro ut Comitis animam id genus tormenta vicissim excipiebant. Loca etiam, in quibus Comes peccare consueuerat, illa lachrymis nullam consolationem admittentibus irigabat: & ubi ille letatus fuerat, ipsa lugebat.

Cuiusmodi vita eius fuerit anno extremo. Cap. 27.

Degit in locis desertis.

Degit in locis desertis.

Degit in locis desertis.

Degit in locis desertis.

Degit in locis desertis.

Degit in locis desertis.

Degit in locis desertis.

Degit in locis desertis.

Degit in locis desertis.

Degit in locis desertis.

Degit in locis desertis.

Degit in locis desertis.

Degit in locis desertis.

Degit in locis desertis.

Extremo vita eius anno frequens illi erat habitatio in desertis locis & in solitudine: vnde quidem nonnunquam reuertebatur, sed rarissimè tamen, cum ad promo.

promouendam hominum salutem aut cibum sumendum, diuinitus redire compellebatur. Nec potuit tunc ad deserta properantem vlla monialis retinere: neque reuertentem quisquam salutare, aut quippiam ex ea percontari ausus erat. Nam interdum vesperi rediens, per mediam domum ita transibat, vt spiritus potius, quam corpus videretur: nec facile licebat interno sci, an spiritus esset vel corpus, quandoquidem vix terram attingere videbatur. Adeoque illo postremo vitæ suæ anno omni ferè ex parte corpus eius spiritus quasdam proprietates induisse cernebatur, vt humana mentes vel oculi corporis eius vmbra vix absque horrore & tremore spiritus intueri possent. Solebat tum ex solitudine reuertens, apud S. Trudonem in beatæ Catharinæ monasterio vtplurimum morari.

Quid de ea retulerit Thomas Abbas S. Trudonis. Cap. 28.

Narrauit mihi quiddam de ea venerabilis Thomas, nunc quidem Abbas S. Trudonis, tum verò parochus, quod sit annotatione dignissimum. Ad auroram cum socio quodam reuertente illo à precibus, quas Matutinas vocant, Christina cum impetu quodam transiens, in ecclesiam ingrediebatur. At illi clam eam secuti, retro columnam quandam sese abidentes, obseruabant quid illa vel faceret, vel precaretur. Ibi tum Christina coram altari haud aliter atque saccum quendam aridis ossibus plenum sese humi abiecit, grauiusque ingemiscens, & crebro pugnans pectus & corpus verberans, ita dicebat: O miserum & miserabile corpus, quandiu me miseram cruciabis? quousque tandem me retardabis à Christi conspectu? Quando tandem missam me facies, vt anima possit libera reuerti & euolare ad creatorem suum? Vt tibi corpus miserimum, & vix mihi, quod coniuncta sum tibi. Hæc & id genus alia dicens, tundebar pectus suam. At rursus corporis partes agens, dicebat spiritui: O anima misera, cur adeo me affligis? ecquidnam te retinet intra me, aut quidnam est in me, quod te delectet? Cur non pateris me redire in terram, vnde sumptum sum, vt illic quiescam, donec in nouissimo magni iudicii die tibi restituar? Quare non proficisceris ad requiem tuam, vt potioribus fruaris bonis in illis sedibus sempiternis? Hæc dicens, ducebat alta suspiria, & anhelo pectore lachrymas fundebat. Deinde paululum quiescens, & cum silentio & sancta meditatione in Deum syncerius incallescens, in dulcissimum risum soluebatur: apprehensisque pedes manibus suis, cum ingenti affectu osculabatur plantas suas, ita dicens: O mihi suauissimum & felicissimum corpus, cur ira te verberaui? cur his ego conuicijs te proscidi? An non mihi morigerum te præbui ad quæuis rectè facta & bona opera, quæ Deo authore facienda suscepi? Tu certe cruciatus & labores placidissime ac patientissime tolerasti, quos spiritus à te exigebat: rursumque oscula repetens, dicebat: Agè nunc comiter sustine optimum mihi que gratissimum corpus meum: aderit propediem finis laboris tui: iam in puluere requiesces, iam dormitabis paululum: ac demum canente tuba, resurges omnis corruptionis expers, rursumque animæ sociaberis in illis gaudijs sempiternis, quam in hac vita mœroris & doloris sociam habuisti. Talibus verbis & osculis blanditer demulcens corpus suum, post horam in illud, quod diximus, admirabile iubilum prorupit, tantaque in homine interiori iucunditate complebatur, vt corpus eius rumpi videretur. Reuerà mirabilis Deus in sanctis suis, & in Christina sua, vt ita dicam, super omnem admirationem mirabilis.

Agit partes animæ.

Item corpus.

Blasphemiam animæ con- solatur corpus.

Psal. 67.

Sub mortem quis eius vitæ modus fuerit. Cap. 29.

Exremo tempore vitæ suæ cibo admodum raro, & quidem exiguo utebatur. Cum sanctimonialibus & religiosiis hominibus, vt antea consueuerat, noluit miscere colloquia: sed parū aliquid cibi capiens, & somno momentaneo refecta, medijs noctibus ibat ad deserta loca. Per id tempus nemo vnquam ridentem eam vidit, sed perinde affecta cernebatur, atque solent illi, qui præ nimio dolore è potestate exierunt & mente capti sunt. Incedebat orans, plangens & multum mœrens: cuius eam plerique causam autumant, quòd de mundi statu & malitia plures solito diuinitus reuelationes ei obtigerint. Illud verò incredibile eiulatu sæpius deplorabat, totam ferè genus humanum corporis pollutione corrumpi, eaque causa iram Dei, & animaduersionem vniuerso prope orbi Christiano imminere.

De

De eius sub mortem egrotatione. Cap. 30.

Aduentante tandem eo tempore, quo morbo & egrotatione conficienda erat, tam assidua contemplationis gratiam adepta est, ut permolestum ei esset aliorum aciem mentis intēdere. Omnibus igitur posthabitis, Beatrix in cubiculo monasterij S. Catharinæ sanctimonialem rogauit, ut lectulum ipsi clam in cubiculo componeret, simul indicans, morbum sibi imminere. Fecit Beatrix, & quidem libenti animo, quod illa voluit, decubuitque; Christina, & morbo ingrauescente exercebatur. Cum iam autē tres hebdomadas ita laborasset, sacram Corporis Domini communionem, & extrenta Vnctionis oleum perijt. Ijs perceptis, Beatrix in genua procumbens, orauit ut priusquam e vita excederet, de quibusdam ipsam efficeret certiore. Illa verò tacente, Beatrix existimans alibi eam animo occupari, quaestiones suas distulit, atque aliquā faciura operis, e cubiculo egressa est, Christina sola relicta.

Eucharistiā
& Vnctio.
nē accipit.

Ut secundò, tertioque obierit. Cap. 31.

Aunt plerique sapius Christinam rogasse Dominum, ne ipsam morientem vllis miraculis cohonestaret, sed instar aliorum sineret migrare ex hac vita: id quod etiam praestitum est illi à Domino. Prius enim quàm Beatrix ad eam esset reuerſa, Christo vocante, spiritum exhalauit. Celeriter autem reuertens Beatrix cum socia sorore, corpus eius in terra exanime inuenit, ita prostratum, ut solent cadauera defunctorum: sed, ut equidem mihi certò persuadeo, ministerio angelorum. Ea re confecta, Beatrix, doloris quibusdam stimulis percita, impatientius sese gerens, ruit super defunctæ corpus, clamans & eiulans non mediocriter. Interim vero identidem sciscitabatur ex ea, cur absque illarum bona venia & sine sororum commendatione ad Dominum abijisset, ac tandem spiritu vehementi concepta fiducia, defixo in defunctæ ora vultu, ita dixit: Semper mihi Christina, dum viueres, obediuiſti. Itaque adiuro te & obtestor per Dominum Iesum Christum, quem in vita ardenti desiderio amasti, ut etiam nunc mihi obedias: (nanque potens potes per illum, cui iuncta es, quicquid velis) reuertarisque in corpus, exponasque mihi, quod à te sub obitum cupidissimè mihi optabam explicari. Mira res. Simulatque Beatrix hæc ad aures mortuæ inclamauit, Christina reuixit, sed grauiter ingemiscens, anxioque vultu Beatrixem reuerberans, dixit: Cur meam, Beatrix, requiem interpellasti? Cur me huc reuocare voluisti? Iam ducebar ad Christi conspectum. At nunc, mea soror, properè quicquid visum est, proponas, sinasque me, obsecro ad diu optata reuerti. Vbi Beatrix proposuit, quod voluit, ab ea responsum est ei. Interim sorores vndique congregantur ad illam, quas postquam Crucis signo consignauit, tertio vita functa est, abiitque ad immortalia secula seculorum. Vixit autem ab eo tempore, quo primò reddidit spiritum, annis duobus & quadraginta, obiitque anno à Christo nato millesimo ducentesimo vicesimo quarto, aut circiter.

Reddit spi-
ritum.

Reuiscit
secundò ad
bitac tem-
pus.

Tandē ab-
it ad Christi
felicissimè.

De eius sepultura, & corporis translatione. Cap. 32.

Hvmata est autem extra S. Trudonis oppidum in monasterio beatæ Catharinæ, illicque septem annis corpus eius quieuit, in illud vsque tempus, quo omnem eius monasterij structuram in locum propinquum magisque opportunum transfulere. Tum enim, vniuersis ciuibus congregatis, ad tumulum reuerendæ Christinæ Clerus cum sanctimonialibus accessit: cumque, amouissent inde operculum, tanta suauitas & omnes & singulos peruasit, ut cuncti pariter vna mente, vnoque ore conclamarent, Christinam & in vita fuisse mirabilem, & post obitum nihilominus gloriosam. Neque verò, quisquam ambigit morbis liberatos esse eos, qui cum fide cōgrua ad eius tumulum adiere: sed eiusmodi prosequi, nobis non est integrum.

Post septem
ann ex eius
sepulcro mi-
ra odoris
suauitas, &
funditur.

Aduortatio ad agendam penitentiam. Cap. 33.

Quæso te Lector, diligenter animum aduerte, quàm nos iure meritoque culpandi simus, qui cum cernamus Christinam tot pœnas, tamque immanes & diros cruciatus non tam propter sua, quàm propter aliorum peccata pertulisse, ob culpas & maleficia nostra penitentiam agere reformidamus. Veniet certè quandoque, & celeriter veniet dies ille, quo nos libenter etiam his acerbiora simus toleraturi, si daretur locus penitentia, & ad negligenter quondam exacta tempora redire liceret. Et vixijs, qui ad misericordiæ emendum oleum tum demum se comparare volunt, quando

In tepidos
& suæ salu-
tis incurio-
tos.

Matt. 23.

quando nundinarum tempus omne elapsum est. Venient ij cum lam padibus vacuis, ianuamque pulsabunt, sed omnem sibi sentient aditum præclusum, audientque vocem illam sanè terribilem: Amen dico vobis: nescio vos. Vigilemus igitur, quia nescimus diem, neque horam. Meritò illi excluduntur, qui iam sterrentes, diemque, illum & horam negligentes, nolunt lampades suas implere oleo bonorum operum ex cõdignis pœnitentiæ fructibus. Vtinã verò audiant Dominum dicentem: Vigilate ergo, quia nescitis diem neque horam, quia Dominus vester vêturus sit. Ecquid verò aliud per omnẽ vitam suam Christina clamavit, nisi vt pœnitentiam agerent homines, & nunquam non sese paratos exhiberent? Hoc illa verbis multis, hoc lachrymis, hoc planctu & eulatu, hoc infinitis clamoribus, hoc eiusmodi viuendi exemplis docuit, qualia de nullo alio, qui eam aut antecesserit, aut secutus sit, vel scripto cuiusquam vel sermone perceperimus: in laudem & gloriam Christi, qui cum patre & spiritu sancto viuuit & regnat Deus per omnia secula seculorum, Amen.

SANCTI PATRIS NOSTRI ET CONFESSORIS
THEODORI STUDITI ORATIO DE NATALI

*Sancti Prophetæ, præcursoris & Baptistæ. Habetur in
Simeone Metaphraste.*

I vocali alicui lusciniæ, quæ verno tempore pulchrè resonat, nostra esset similis oratio; inueniret fortasse, quæ admodum posset parum per laudare magnam illam vocem veritatis, quæ hodierno die nascitur. Cum sit autem voce admodum gracili & impedita, quomodo laudabit magnum decus Prophetarum? quomodo celebrabit eximiam Apostolorum gloriam? Quomodo glorificabit nouum & admirandum ornamentum martyrum? Porro autem hoc quoque est mihi considerandum, quòd in alijs quidem sanctis tractauit alter alterius encomia: eius autem, qui nunc laudatur, ante alios ipse Christus Deus, qui est ipsa veritas. Dicit enim; Maior Iohanne Baptista non surrexit inter natos mulierum. Quoniam ergo sunt tantæ laudes magni Præcursoris, vt vel summa dicendi facultas eas assequi nequeat, nunquid ei deerit nostra orationis breuitas, studiosi auditores? Ab sit; sed seruire reddentes debitum, & iustum implentes spiritalem, & tanquam qui sumus sanctificandi ex sola Præcursoris commemoratione nostram ostendemus audaciam.

Agedum ergo diem festum deinceps celebremus, ad natalem honorandum conueniamus frequenti multitudo, non solum accolæ, sed etiam vniuersa regio, quæ est circa Iordanem, qui percipitur intelligentia. Videamus pulcherrimum hoc, nouum & inauditum mysterium. Videamus id, quod fit admirabiliter, & præter opinionem. Zachariam mente consideremus, res quoque Elizabethæ rursus confiteamur. Non ex obscuris itaque parentibus, vt vel ex hoc maximus ostendatur Præcursor, sed vel ex valde claris & insignibus originem habuit. Nam alter quidem erat Aaron, propter canos & dignitatem, velle indutus sacerdotali, pectorali, inquam, & super humerali, talari cinctata tunica, cidari & zona, quæ ex auro, & gemmis, & hyacintho, & bysso erant variata, & sic ingrediens in sancta sanctorum in vice sacrificandi.

Mater autem Saræ gloria æqualis, vel potius superior, vt quæ esset propinquitate coniuncta Dei marri. Ex sterilitate enim gignit per promissionem, non Isaac, qui fuit vocatus Dei seruus, sed Iohannem, qui fuit appellatus Domini verus & germanus amicus. O sterilem vterum, qui talem concepisti filium. O terram infrugiferam, quæ talem spicam produxisti. Quocirca non est dubitandum, illud Esaiæ, cuius vox est altissima, ad eam quoque nouo quodam modo eloqui: Letare sterilis, quæ non parierumpe & clama, quæ non parturis, quòd ex deserta matrice produxisti lilium castitatis, rosam spiritualis fragrantia, præter bonorum feracis continentia, interdium lucentem faciem Christi aduentus, Iohannem à Deo electum, militem regni caelestis, optimum Christi Ecclesiæ pronubum, silentio non mandandum testem eius, quæ verè est, veritatis; Iohannem canorum præconem pœnitentiæ, eius, qui in corpore est, Angelus Domini, indicatorem Agni, qui tollit peccatum mundi.

Necque

24. Iunij,
Cap. 1.

Præclara 3.
Iohannis e.
pitheta.

Matt. 11.

Cap. 2.

Generis no.
bilitas 5. 10.
hanais.

Cap. 3.

Esa. 54.

Matt. 3.
Iohan. 1.